

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Διήμερο Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικού

Διδακτικό Υλικό Δ' τάξης για το μάθημα της Μουσικής:

Ανάλυση, εφαρμογή και επέκταση

Σεπτέμβριος 2022

Ημερήσια διάταξη

8:30 – 9:00

Καλωσόρισμα – Γενικές οδηγίες από την ΕΔΕ
Μουσικής κ. Δώρα Θεοδώρου-Κωνσταντίνου

9:00 – 10:00

Δραστηριότητες προετοιμασίας φωνής και τραγουδιού μέσα από το Υλικό της Δ' τάξης

10:00 – 10:30

Διάλειμμα

10:30 – 11:30

Δραστηριότητες Αυτοσχεδιασμού-Σύνθεσης μέσα από το Υλικό της Δ' τάξης

11:30 – 12:30

Δραστηριότητες για εκτέλεση ενορχήστρωσης μέσα από το Υλικό της Δ' τάξης

12:30 – 13:00

Συζήτηση

Τραγούδι

Προετοιμασία σώματος και μάσκας προσώπου. Ζέσταμα φωνητικών χορδών και ενδυνάμωση διαφράγματος. Προβολή ήχου.

Μελωδική μνήμη. Φωνητικές ασκήσεις για ειδικές δυσκολίες.

Αρμονικό τραγούδι με απλά οστινάτι.

Διδασκαλία τραγουδιού. Πώς εισάγω ρυθμικό πλαίσιο και πώς σκέφτομαι για να λύσω ειδικές δυσκολίες.

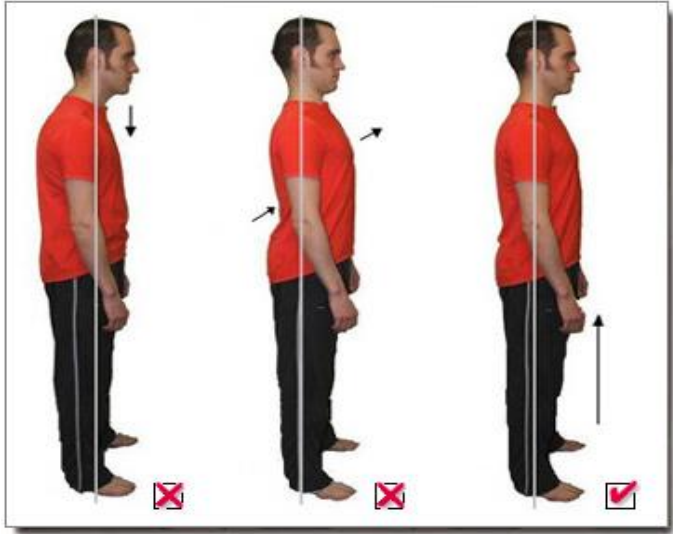

Προετοιμασία σώματος, φωνής και διαφράγματος

Πυροτεχνήματα

Σ και βαθύ σσ
Χ(α), Χ(ού), Χ(έι,
Χόι
Χειλικά (π)
Οδοντικά (τ)
Ουρανικά (κ)

Γρήγορο ζέσταμα φωνής με γκλισάντι (ΕΝΟΤΗΤΑ 3)
Κίνηση διαφράγματος με «ρυθμικά σύμφωνα» (ΕΝΟΤΗΤΑ 3)
Ορθή στάση σώματος (ΕΝΟΤΗΤΑ 5)

Δυνατά φωνήεντα

Α: Πάνω από το κεφάλι και μπροστά από το στήθος

Ε: Χέρια χωνί κινούνται μπροστά από το κεφάλι

Ι: «Πιάνω» τον ήχο πάνω από την κορυφή της κεφαλής και τον «φέρνω» μπροστά (σαν να βγάζω καπέλο)

Ο: Δάκτυλο γύρω γύρω από στρογγυλό στόμα

Ου: Ταυτόχρονα μπροστά και πίσω από το κεφάλι σαν να τραβώ λάστιχο

Εσωτερικό χαμόγελο!

Μεγάλες φράσεις- «Βιρτουόζος»

Αναπνοή-Προβολή-Μεγάλες φράσεις
(ΕΝΟΤΗΤΑ 2)

Αντιλαμβάνομαι την αλλαγή σε μελωδική φράση- Μελωδική μνήμη

- Όμοια ή διαφορετική μελωδία και πού; (ίδιο ≠ διαφορετικό, στην αρχή ≠ στο τέλος)
- Θυμάμαι και επαναλαμβάνω μελωδική φράση

Μνήμη μελωδίας
(ΕΝΟΤΗΤΑ 1/ΕΝΟΤΗΤΑ 3)

Φίλοι διαφορετικοί

A

Εί - μα - στ'ό - λοι δια - φο - ρε - τι - κοί

13

B

εί - μα - στ'ό - μως φί - λοι κα - λοί.

Μελωδικές ερωτήσεις και απαντήσεις:

1

21

PE- ΛΑ+

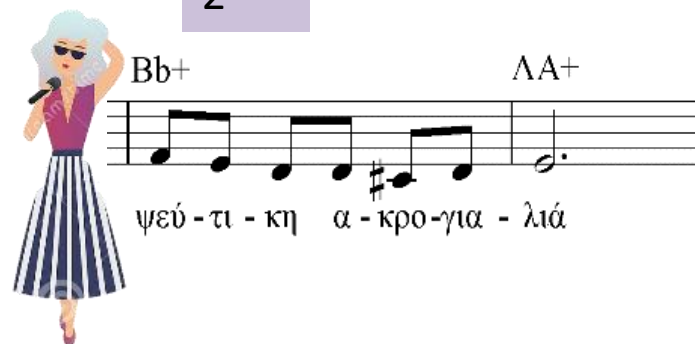

Χάρ-τι - νο το φεγ-γα - ρά - κι

2

Bb+ ΛΑ+

ψεύ-τι - κη α - κρο-για - λιά

1

25

PE- ΛΑ+

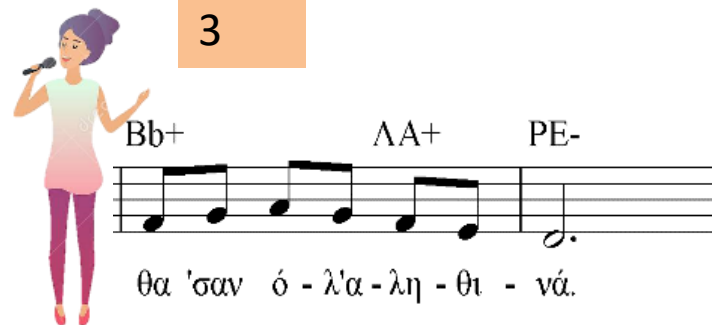

αν με πί-στευ-εσ λι - γά - κι

3

Bb+ ΛΑ+ PE-

θα 'σαν ό - λ'α - λη - θι - νά.

Νέο μέτρο, νέο τραγούδι: Αντιμετωπίζοντας ειδικές δυσκολίες

- Τονική και τονική συγχορδία
- Μελωδίες και οστινάτι μαζί
- Κούρδισμα
- Διαστήματα
- Εύρος
- Άρθρωση

«Το τραγούδι της πεντατονικής»

Άκου τι ωραία τραγουδώ

Μόνο πέντε νότες σολ λα μι ρε ντο

Κλίμακα η πεντατονική

Ό,τι παίξεις τέλεια θ' ακουστεί!

Τραγούδι και ορχήστρα

Είναι πέντε φίλοι κολλητοί

Ο καθένας έχει αλλιώςτικη φωνή

Κλίμακα η πεντατονική

Ό,τι παίξεις τέλεια θ' ακουστεί!

Μπάσο και μελωδία

Μελωδικό Οστινάτο 1: ντο ντο σολ λα ντο ντο

Μελωδικό Οστινάτο 2: μι μι ντο ρε μι μι

80 κτύποι/λεπτό

100 κτύποι/λεπτό

Τραγουδάμε τη μελωδία της Μαρίας...

5

Για να μά - θεις μου - σι - κή

5

μια ζω - ή δεν σου αρ - κεί

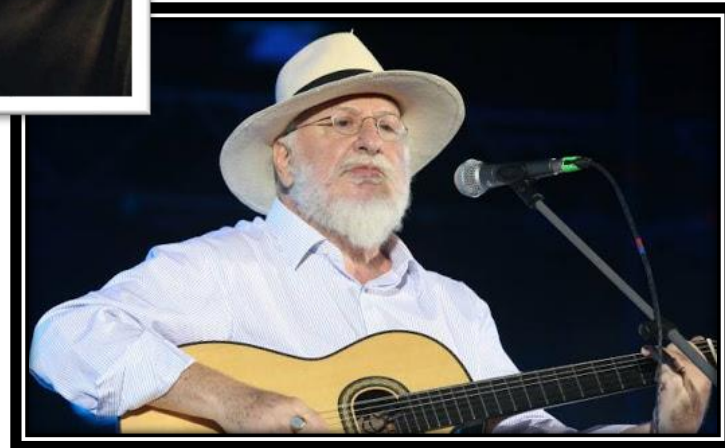
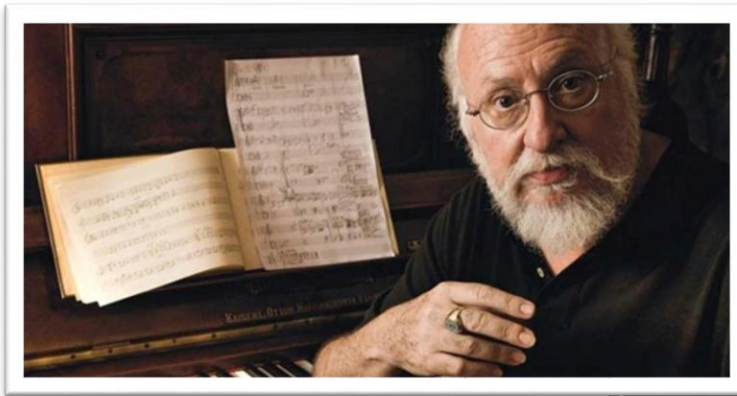
Μαθαίνουμε το τραγούδι και μαθαίνουμε **για** το τραγούδι

Ταυτότητα των τραγουδιών:

- Συνθέτης
 - Στιχουργός
 - Είδος και στυλ (και οργανογνωσία)
 - Θέμα, ύφος και διάθεση
 - Εποχή
- Κοινωνικοπολιτισμικό συγκείμενο των τραγουδιών
-Δομικά στοιχεία των τραγουδιών
-Παρτιτούρα

Συνθέτης- Στιχουργός-Τραγουδιστής

Διονύσης Σαββόπουλος (Ελλάδα, 1944)

Τι είναι η παρτιτούρα;

Τι βλέπεις; (Ιδεοθύελλα)

Τίτλος → Σαν τον Καραγκιόζη

Συνθέτης-Στιχουργός → Στίχου/Μουσική: Διονύσης Σαββόπουλος

Αριθμοί! (το μέτρο) → 6

μελωδία

Πεντάγραμμα

Κλειδί του ΣΟΛ

νότες

Σημεία επανάληψης

στίχοι

PE- ΣΟΛ-
1. PE- ΛΑ+ 2. PE- ΛΑ+ PE-
PE- ΣΟΛ-
Κεί - νο που με τρώει κεί - νο που με σώ - ζει εί - ναι πουο - νει -
φί - λους και εχθ - ρούς στις μι - κρές μου πλά - τες ό - μορ - φά να
17 1. PE- ΛΑ+ 2. PE- ΛΑ+ PE- PE+
ρεύ - ο - μαι σαν τον Κα - ρα - γκιό - ζη σή - κω - ναν σαν να' ταν ε - πι - βά - τες. Λευ

1

Με τα ά-χη-στα σκου-πί-δια φτιά-χρω τέ-λεια μου-σι-κή
 5
 Δεν πε-τό! Σκέ-φτο-μαι! Ξα-να-χη-σι - μο-ποι-ώ!

Είναι παρτιτούρα; (1)

A

B
crescendo crescendo

Γ
p p

3

Ο Σεπτέμβρης

Ο Σεπτέμβρης είναι αγόρι
κι έχει ολόχρυσο καπέλο
και χρυσό το πανωφόρι.

Τα παπούτσια του είναι φύλλα,
που 'χουν πέσει απ' τα πλατάνια
και τα μάγουλά του μήλα.

Κρατάει σάκα από νερό
κι έχει μέσα τα βιβλία
από σύννεφο κι αφρό.

Με του ανέμου τα ποδάρια
τρέχει δίχως να τον βλέπεις.
Στων βημάτων του τα χνάρια

2

4

Σαλ Πυ Αρ Μπ
4 3 2 1

Σαλ Πυ Αρ Μπ
4 3 2 1

Σαλ Πυ Αρ Μπ
4 3 2 1

Σαλ Πυ Αρ Μπ
4 3 2 1

Σαλ Πυ Αρ Μπ
4 3 2 1

Σαλ Πυ Αρ Μπ
4 3 2 1

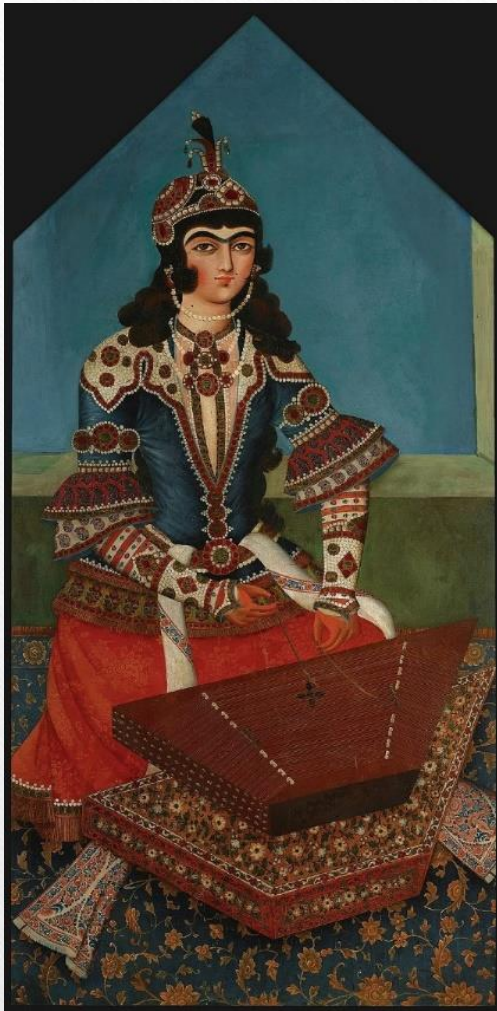
x3

2/4

Μενεξέδες και ζουμπούλια

Μικρασιάτικο τραγούδι από την Πόλη

Σαντούρι

—Ζορμπά [...] Θα τρώμε και θα πίνουμε μαζί. Κι ύστερα θα παίζεις **σαντούρι**.
—Αν έχω κέφι, ακούς; Αν έχω κέφι. Να σου δουλεύω όσο θες σκλάβος σου! Μα το **σαντούρι** είναι άλλο πράμα. Είναι θεριό, θέλει λευτεριά. Αν έχω κέφι, θα παίζω· θα τραγουδώ κιόλα. Και θα χορεύω....
Νίκος Καζαντζάκης, Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά (1946)

Κάτι παρόμοιο έχουμε ξαναδεί.
Στην Κίνα!

Yangkin

Σε ένα τραγούδι, τι εννοούμε όταν λέμε...;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στροφή

Ρεφρέν

Άκουσε το τραγούδι «Μενεξέδες και Ζουμπούλια» με την Κατερίνα Παπαδοπούλου και σημείωσε τις τρεις λέξεις στην παρτιτούρα, όπου ταιριάζουν.

Τραγούδια και προτιμήσεις

Τραγούδι/Μουσική	Βαθμός προτίμησης
Παράδειγμα: Ο Καραγιόζης (Διονύση Σαββόπουλου)	
	
	
	
	

Εκφράζω τις προτιμήσεις μου:

1 2 3 4 5

Με εικνευρίζει αυτό το τραγούδι.

Δεν ξέρω αν μου αρέσει ή όχι αυτό το τραγούδι. Δεν είμαι ακόμη σίγουρος/η.

Υπέροχο αυτό το τραγούδι. Μιλά στην ψυχή και το σώμα μου. Θέλω να το ακούσω και να το τραγουδήσω πολλές φορές.

Δεν βρίσκω ενδιαφέρον αυτό το τραγούδι. Δεν θα επέλεγα να το ακούω ή να το τραγουδώ.

Ωραίο και ενδιαφέρον αυτό το τραγούδι. Θα ήθελα να το ξανακούσω και να το ξανατραγουδήσω.

Δημιουργία τραγουδιού

Μουρμούρισέ το ώσπου να βγει ένα τραγούδι!
Sing it till a song comes!

THANK
YOU

Λένε πώς το κίτρινο
χρυσάνθεμο συμβολίζει την
ευγνωμοσύνη.

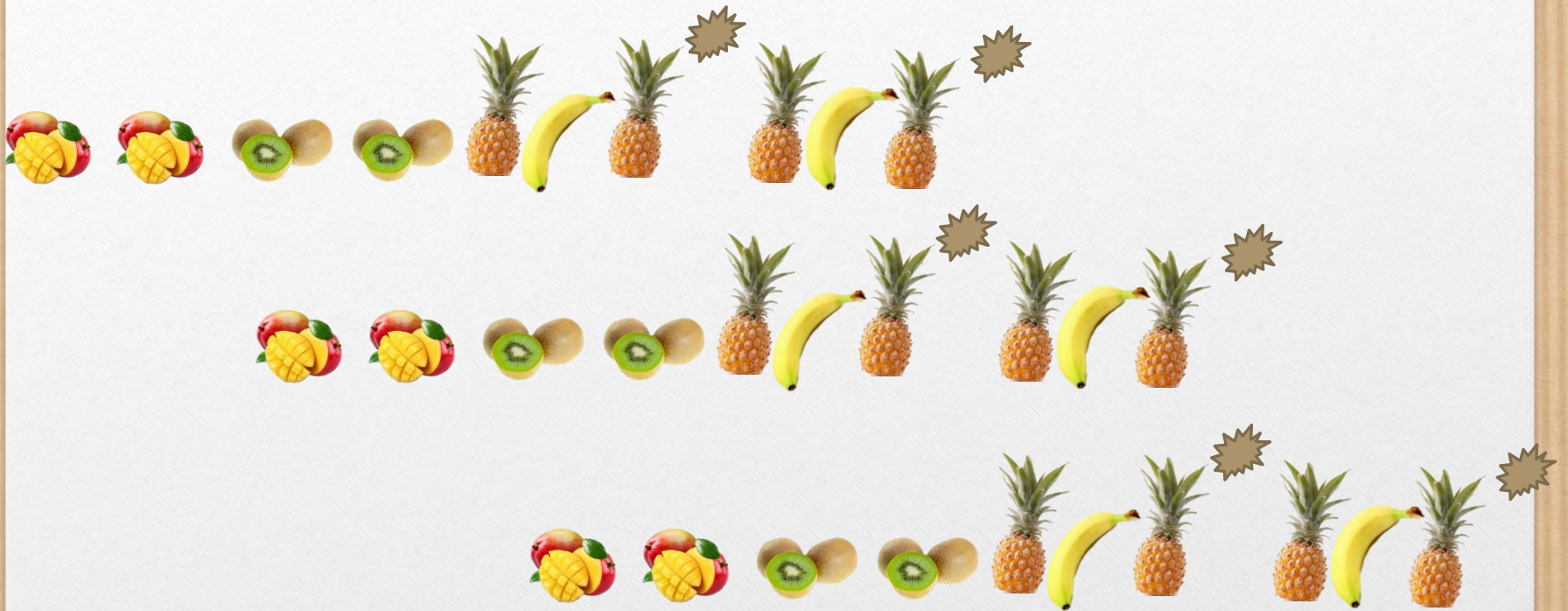
Εσύ σε ποιους θα το δώσεις
τώρα που τελειώνει η
χροιά;

Κίτρινο χρυσάνθεμο

Σ' ευχαριστώ που με δέκτηκες
Εγώ να είμαι εγώ
Να 'μαι φωτιά, να 'μ' αέρας
να 'μαι δροσερό νερό.

Κι όταν αστέρι θα γίνω
Να με θαυμάζουν πολλοί
Θα 'θελα να το θυμάσαι,
Μέσα μου θα 'σαι κι εσύ!

Διασκεδάζουμε με τον κανόνα του Μάνγκο!

Σε δύο ομάδες. Η μία ξεινιά μετά την άλλη. Πρόκληση: Σε τρεις ομάδες!

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=pgvQX1WoQpk>